

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง กรอบเจรจาของไทยสำหรับการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก
เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงพร้อมด้วยคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๓. สรุปสาระสำคัญของร่างความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอ เรื่อง กรอบเจรจาของไทยสำหรับการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ การปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับการอุดหนุนประมงเป็นหัวข้อหนึ่งในการเจรจาการค้ารอบโดฮา (Doha Development Agenda) ภายใต้องค์การการค้าโลกซึ่งเริ่มต้นในปี ๒๕๔๔

๑.๒ ในปี ๒๕๕๘ สหประชาชาติได้จัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งมีเนื้อหาส่วนหนึ่งห้ามการอุดหนุนประมงบางประเภทที่นำไปสู่การทำประมงที่เกินศักยภาพ (Overcapacity) และการทำประมงที่เกินขนาด (Overfishing) และกำจัดการอุดหนุนที่นำไปสู่การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported, and Unregulated Fishing: IUU Fishing) ภายในปี ๒๕๖๓ โดยองค์การการค้าโลกได้นำมาเป็นเป้าหมายของการเจรจาความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง

๑.๓ ที่ประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้ออกแถลงการณ์ตั้งเป้าที่จะหาข้อสรุปการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๒ ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๑.๔ ปัจจุบัน สมาชิกองค์การการค้าโลกยังไม่สามารถสรุปผลการเจรจาเนื่องจากมีท่าทีหลากหลายจากระดับการพัฒนาของประเทศและภาคการประมงที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อผลักดันให้การเจรจาความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงคืบหน้าและสามารถหาข้อสรุปในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๒ ตามที่ตั้งเป้าไว้ได้ องค์การการค้าโลกจึงได้กำหนดจัดการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรี เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงผ่านระบบการประชุมออนไลน์ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยใช้ร่างความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงฉบับล่าสุด (เอกสารหมายเลข TN/RLW/276/Rev.1) ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ เป็นพื้นฐานการหารือ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้ผู้แทนไทยในระดับรัฐมนตรีสามารถเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงผ่านระบบการประชุมออนไลน์ ที่อาจมีการจัดทำเอกสารเพื่อแสดงเจตนารมณ์ของสมาชิกองค์การการค้าโลกในระดับนโยบายเพื่อ

ขับเคลื่อนให้การเจรจาความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงมีความคืบหน้า และสามารถหาข้อสรุปในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๒ จึงเห็นควรนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเนื่องจากเรื่องดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นการแสดงเจตจำนงทางการเมือง และมีนัยสำคัญเชิงนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงผ่านระบบการประชุมออนไลน์จะมีขึ้นในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในวันที่ **๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔**

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง (เอกสารหมายเลข TN/RL/W/276/Rev.1) ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ซึ่งสมาชิกองค์การการค้าโลกใช้เป็นพื้นฐานในการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรี เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงผ่านระบบการประชุมออนไลน์ ประกอบไปด้วย ๔ หัวข้อหลัก ดังนี้

๔.๑ ห้ามการอุดหนุนประมงที่ให้แก่เรือประมงหรือผู้ประกอบการประมงหลังจากถูกตัดสินว่าทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมเพื่อกำจัดปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

๔.๒ ห้ามให้การอุดหนุนประมงในพื้นที่ที่ทรัพยากรสัตว์น้ำร่อยหรอและไม่อยู่ในระดับที่ยั่งยืน (Overfished Stocks) เพื่อไม่ให้ทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพเสื่อมโทรมลงไปอีก

๔.๓ ห้ามให้การอุดหนุนประเภทที่นำไปสู่การทำประมงที่เกินศักยภาพ (Overcapacity) หรือการทำประมงที่เกินขนาด (Overfishing) อาทิ การอุดหนุนเพื่อปรับปรุงเรือประมง การอุดหนุนเพื่อปรับปรุงเครื่องมือทำการประมงจนมีศักยภาพในการจับสัตว์น้ำมากเกินไป การอุดหนุนค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะทำให้เรือประมงสามารถออกทำประมงและจับสัตว์น้ำได้มากเกินกว่าปกติ

๔.๔ ประเด็นอื่น ๆ อาทิ การปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่าง (Special and Differential Treatment: SDT) สำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) และการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement) ภายใต้ความตกลง

ร่างความตกลง ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ พร้อมด้วยคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และสรุปสาระสำคัญของร่างความตกลงปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕. ผลกระทบ

การจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำกฎระเบียบในการอุดหนุนประมงของสมาชิกองค์การการค้าโลกเพื่อห้ามให้การอุดหนุนที่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ และรักษาความยั่งยืนของสัตว์น้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการและท่าทีของไทยที่มีการปฏิรูปกฎหมายด้านการประมงตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ จนมีประสิทธิภาพในการต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และมีการประเมินทรัพยากรสัตว์น้ำ ตลอดจนดำเนินการมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำอยู่ในระดับที่ยั่งยืน ดังนั้นการจัดทำความตกลงดังกล่าวจะเป็นการสานต่อการผลักดันท่าทีไทยต่อการห้ามอุดหนุนที่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยเฉพาะความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

๖. ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ให้ความเห็นว่าการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงผ่านระบบการประชุมออนไลน์ จะเป็นโอกาสดีของไทยในการร่วมประกาศเจตนารมณ์ทางการเมืองเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการจัดทำกฎระเบียบทางการค้า เพื่อขจัดการอุดหนุนที่นำไปสู่การทำประมงที่ผิดกฎหมายและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖.๒ กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้มีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมประมง กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมสรรพสามิต และสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน มาอย่างต่อเนื่องถึงความเห็นต่อร่างความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงที่มีการปรับปรุงมาเป็นระยะ โดยล่าสุด กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้จัดประชุมหารือกับกรมประมงในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการทำประมงของไทยเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติให้ผลักดันประเด็นสำคัญของไทยในการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง ดังนี้ (๑) ห้ามให้การอุดหนุนการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) (๒) ให้การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำที่ดีเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาว่าประเทศสมาชิกสามารถให้การอุดหนุนแก่ภาคประมงได้ต่อไปหรือไม่ และ (๓) มีการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่าง (Special and Differential Treatment: SDT) แก่ประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งรวมถึงไทย

๖.๓ กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้ทำหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อสอบถามความเห็นต่อกรอบเจรจาของไทยสำหรับการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก เรื่องการเจรจาความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมง ด้วยแล้ว

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นว่า การเข้าประชุมดังกล่าวจะเป็นการร่วมสร้างแรงผลักดันทางการเมืองเพื่อให้สามารถลดการให้การอุดหนุนประมงโดยสมาชิกขององค์การการค้าโลกที่ให้การอุดหนุนในระดับสูง ซึ่งหากลดการอุดหนุนของประเทศดังกล่าว ก็จะทำให้ไทยสามารถแข่งขันในการส่งออกสินค้าประมงไปตลาดโลกได้อย่างเท่าเทียม ดังนั้น เพื่อให้ไทยสามารถร่วมผลักดันให้สามารถสรุปผลการเจรจาได้ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการต่อกรอบเจรจาของไทยสำหรับการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก เรื่องการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงผ่านระบบการประชุมออนไลน์ ดังนี้

(๑) ห้ามให้การอุดหนุนการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

(๒) ให้การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำที่ดีเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาว่าประเทศสมาชิกสามารถให้การอุดหนุนแก่ภาคประมงได้ต่อไปหรือไม่

(๓) ให้มีการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่าง (Special and Differential Treatment: SDT) แก่ประเทศกำลังพัฒนา (รวมถึงไทย)

๗.๒ หากในการประชุมดังกล่าวมีการเสนอถ้อยคำหรือจัดทำเอกสารเพื่อแสดงเจตนารมณ์ของสมาชิกองค์การการค้าโลกในระดับนโยบายที่สอดคล้องกับหลักการตามข้อ ๗.๑ หรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๗.๓ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายร่วมการเจรจาหรือรับรองเอกสารที่สอดคล้องตามหลักการข้อ ๗.๑ และข้อ ๗.๒ ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (หากมี)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักการค้าสินค้า

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๗ ๗๔๘๘๕

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๒๕